

GLAS NARODA.

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Štev. 64.

New York, 10. avgusta 1901.

Leto IX

\$350,000 ukradli.

Tatovi skopali predor.

Vallejo, Cal., 6. avg. V tukajšnji, proti tatovom „varni“ topilnici zlata, so tatovi v minolej noči ukradli za \$350 000 čistega zlata.

Topilnica v Vallejo je največja na bregovih Tihga oceana in je zidana blizu morske obale. Tatovi so od morskega obrežja skopali v topilnico 300 čevljev dolg predor in na ta način neovirano prišli do zlata; predor so več tednov kopali, kajti bil je narejen popolnoma pravilno. Delo se jim je izvrstno splačalo, kajti pobrali so vse zlato, kar so ga dobili.

Zlata ne bodo mogli takoj prodati, ker je kolektivno. Najbrže so tatovi o tem dobro podučeni in bodo zlato pretopili ter ga zmešali z manjvredno kovino.

San Francisco, Cal., 7. avgusta. Tatovov se vedno niso dobili, dasi ravno jih cela vojska detektivov zasleduje. Vlada je ukazala vsokoliko mesteca Vallejo preiskati, toda vse zaman, niti najmanjšega sledu o zgornjem zlatu in tatovih niso našli. Splošno se sodi, da so lopovi bili tatovi „po poklicu“ zapadne šole. Vsekako so pa zločinci imeli med služabniki topilnice svojega pomagača, kar sledi iz naslednjih okoliščin: Tatvino so izvršili v času, ko je bilo v topilnici največ zlata. Običajno pripeljejo vsaki dan le za \$100 000 zlata v topilnico in sicer ob 11. uri. Prodor so lopovi že davno napravili in so toraj čakali dneva, v katerem bode v zavodu največ zlata. Na obali je lopove pričakoval čoln, s katerim se pa gotovo niso odpeljali, kajti čoln, katerega sledovi so se poznali na obrežju, je služil le v to, da so tatovi spravili svoje zasledovalce na napačne sledove.

Jednega tatu vjeli.

San Francisco, Cal., 8. avgusta. Včeraj večer so vjeli bivšega služabnika topilnice v Vallejo, „Buck“ Taylorja, katerega sumijo, da vé o tatovih, kateri so zlato ukradli. Taylor je službo pred šestimi tedni ostavil trdeč, da je bolehen, in da ne more več delati. On ne more dokazati kje je bil minolo nedeljo. Pri sodišču je bil strogo zaslišan, vendar se pa ne vé o izidu preiskave. Policija trdi, da ima pravega moža. Vlada je razpisala \$25.000 nagrade onemu, kateri jej naznani tatove in najde ukradeno zlato.

Umor iz osvete.

Minoli ponedeljek po noči, je na istočni Houston ulici v New Yorku, 18letni Charles Auerbach ustrelil Louis Josepha, svojega bivšega prijatelja. Slednji je bil vodja lopovske tolpe, ktera je že dolgo vznemirjala jugoistočni New York. Njegovi tovariši so se ga bali in se mu udano pokorili, kajti Louis je znal razum svojih pesti tudi revolver izvrstno rabiti; ni toraj čudno, da so se vsi razveselili, ko so svedeli o njegovi smrti. Auerbach in Louis sta se v slednjem času večkrat prepirala vlad delitve svojega „zaslužka“, katerega sta navadno iskala v žepih drugih ljudi.

Ko se je v ponedeljek ponoči Louis vračal domov, ga je Auerbach jednostavno ustrelil in prišel bežati. Nasiravno smrtno ranjen, šel je Louis še do bližnje lekarne na vogalu Clinton ulice; ker mu pa tukaj ni nihče pomagal, napotil se je do druge lekarne. Toda jedva je storil par korakov, ko se je sgrudil mrtev na ulico.

Morilca so kmalu vjeli in zaprli. Ko so mrtvo truplo Louisa peljali memo hiše, kjer stanujejo njegovi starši, gledala je mati skozi okno in obžalovala „nesrečnika.“ Ko je svedela, da je ustreljeni njen sin, je skoraj sblaznila.

Vstaja v Colombiji.

Vstaši plenijo mesta.

Colon, Colombia, 6. avg. Colombijski vstaši so se pojavili ob panamekem obrežju in so nedavno oplenili tri mesta omenjene pokrajine. Mesta so vstaši istočasno napadli, vendar so se pa edino le državne blaginje in blaga, ktero so našli v državnih skladiščih, postalisti. Izozemce niso nadlegovali. Posestniki bananskih nasadov so bežali v gozde, ker drugače bi jih vstaši prisilili k njim pristopiti.

Vlada odposlala v Colombijo vojno ladijo.

Washington, D. C., 7. avgusta. Naš konzul v Panami poroča, da so kolombijski vstaši vstavili železnični promet na progi med Atlantičkim in Tihim oceanom. Valed tega je vlada odposlala v srednjo Ameriko vojno ladijo „Machias“, da čuva promet ob panamski ožini. „Machias“ je topničarka, na njej je 158 mož.

Poročila iz Colombije so popolnoma izostala, kar znači, da je vlada v velikih stiskah. Mesto Bogota je popolnoma ločeno od premeta. Vstaši bodo baje v kratkem ustanovili novo vlado.

Washington, D. C., 8. avgusta. Predsednik panamske železnice brzojavil je washingtonski vladi, da postaja vstaja v Colombiji od dne do dne nevarnejša. Zajedno pozivlja vlado, naj pošlje na obrežje Tihga oceana tudi jedno vojno ladijo. Admiral Casey bode odposlal v Panamo najbrže vojno ladijo „Iowa“ ali pa „Wisconsin“.

Chilenska vojna ladija na potu v New York.

Vojna ladija „Baquedano“ odplula je iz Valparaiso, Chile, v New York. Chilenski častniki so poslali našo vlado za dovoljenje, da smejo vžidati v tukajšnji Washington spomenik spominsko ploščo v znamenje prijateljstva bratske nam jugoameriške republike. Newyorčani bodo jugoameriške mornarje brezdvomno najkrajneje sprejeli.

Ni bila krava.

„Pritožba neutemeljena, krava je postala mož.“ Tako se je izrazil zdravstveni odsek v Newarku, N. J., valed pritožbe John Bauerja. Slednji je namreč tožil William Dupperja, da mora odpraviti svojo kravo iz bližine njegovega stanovanja, in sicer iz zdravstvenih ozirov. Dupper je kravo že pred par tedni skrivaj prodal, toda iz hleva so še vedno prihajali veseli kravji glasovi „mu mu“. To je napotilo Bauerja, da je svojo pritožbo obnovil. Kolikorkrat je zdravstveni nadzornik prišel k Dupperju, je vedno slisal „mu mu“, toda krave ni mogel najti. Konečno mu je neko svetoval, naj neopašeno pride do okna hleva in naj pogleda v hlev. V svoje začudenje je pa v hlevu ugledal Dupperja, kateri je izvrstno posnemal kravje glasove in se potem sam sebi tako smejal, da ni mogel stati.

Velikanska prevara.

V Hoboken, N. J., prišli so dne 7. avgusta družbi goljufov na sled, ktera je pod imenom „Greenville Ice & Coal Co.“, ktera trdila je za dobrem glas, v Pennsylvaniji in newyorški državi pri farmerjih kupovala les. Varani farmerji so les pošiljali v Hoboken in Jersey City, kjer so ga lopovi takoj na kolodvoru prodali. Lopovi so imeli v Hoboken svoje urade, ktere so pa sedaj prepustili svoji osodi in zginoli.

Iz delavskih krogov.

Štrajk delavcev trusta za jeklo.

V znamenju skabov.

Pittsburg, Pa., 7. avgusta. Še ta teden bode približno pol milijona trustovih delavcev prišlo štrajka ti. Sto tisoč delavcev spada k uniji, ostali so večinoma taki, ki so v delu od prvih odvisni. Kompromis je popolnoma izključen, kajti štrajk bode še le potem končan, ako trust pripozna pogoje, oziroma zahteve delavcev.

V tovarnah „Clarke“, „Lindsey“ in „McCutcheon“ bodo jutri pričeli delati skabje. Delovodja Thompson je dejal, da trustu ne bode primanjkovalo skabov in sicer iz učenih, kateri so že več let v taci tovarnah delali.

Skabje Clarkove tovarne so večinoma zamorci, ki so prišli iz južnih držav.

Število obožanih trustovih deputirjev od dne do dne narašča. Slednji se vsaki dan vadijo, kako jim je rabiti orožje. Tovarnarji hočejo na vsak način izzvati prolivanje krvi, da bodo tako opravičeni zahtevati milico.

Iz vseh krajev prihajajo skabje v Pittsburg. Superintendent Brown je danes zardil, da ima že dovoljno število skabov, in da zamore v dveh tovarnah takoj z delom pričeti. Nemiri se do sedaj niso pripetili.

Delavci Carnegiejevih tovarn, v katerih se izdelata 25 odstotkov jeklene izdelka sveta, se bodo organizirali in pričeli s štrajkom. Carnegiejeve tovarne prinašajo trustu letnih \$30.000.000 dobička. Ako prično delavci imenovanih tovarn v resnici štrajkati, bode moral trust odnehati, ker drugače bode cene trustovih delnic tako nizko padle, da bodo trustijani primorani velikansko podjetje razpustiti.

Odpride dve tovarni.

Pittsburg, Pa., 8. avg. Ravnatelj tovarn trustove trdke Lindsay & McCutcheon so danes naznanili, da so v tovarnah mesta Allegheny danes pričeli delati z neunijskimi delavci. „V Clarke Mill“ pričeli so danes tudi s skabi delati. Prihodnji ponedeljek bode baje 463 neunijških delavcev delalo v imenovani tovarni. Tem trditvam pa nikakor ni verjeti, kajti vse to so izumili trustijani, da motijo štrajkarje.

Jutri prično skabje v takozvane „Painters Mill“ delati. Kapitalisti že sedaj trdijo, da bodo milico neobhodno potrebovali.

Predsednik Shaffer se je danes posvetoval s predsednikom Gompersom od „American Federation of Labor“, kateri je prišel iz Atlantic City. Kaj se je pri seji, ktere se je udeležilo več organizatorjev, sklenilo, ni znano, vendar je pa organizator Flynn zatrdil, da bode „Federation“ pomagala uniji štrajkarjev.

Tukaj se je ustanovila družba, ktera namerava zidati tovarne za ploščevino; družba bode delovala neodvisno od trusta.

Nadalje se objavlja, da je trust za jeklo včeraj kupil 15 tovarn za jeklene cevi. Tovarne so bile dosedaj last „Shelby Tube Works“. V slednjih tovarnah delajo izključno neunijški delavci.

Neki trustov uradnik je zatrdil, da bode trust začasnó zaprl vse svoje manjše tovarne razen v Pittsburgu, Clevelandu in Chicagu. Krog trustovih tovarn nastala so delavska mesta in vasi, ktera bodo vsled tega zginola, kajti delavci, kateri imajo krog tovarn svoje hiše in zemljišča, bodo morali svoja domovja ostaviti in oditi za delom.

Pittsburg, Pa., 9. avg. Trustovi uradniki naznanjajo, da se bodo trustove delavnice ali takozvan „Dewes Wood Works“ preselile iz McKeesport, Pa., v Kiskiminetas Valley, ker je prebivalstvo v McKeesportu trustu sovražno. S tem hoče trust tamošnje meščanstvo le ostrašiti, kajti ako se imenovane delavnice preselijo, morajo tudi ostale za njimi oditi. V „Dewes Wood Works“ dela 1200 delavcev.

Nadalje objavlja trustovo časopisje v današnji večerni izdaji, da bode trust tudi „National Tube Works“ prestavil iz McKeesport v Conneant, Ohio, kar tudi ni verjetno.

Trust je skušal svoje „Painter“ delavnice s skabi napolniti, kar se mu pa ni posrežilo. Skabje so sicer prišli semkaj, toda v jezo trustijanov prestopili takoj k štrajkarjem.

Tudi iz Clarkovih tovarn je več skabov ušlo, tako da je tudi tukaj delo nemogoče.

V „Farm Mill“ so danes skabje delali. V tej tovarni je 70 odstotkov skabov; v kratkem bode skabje zasedli vsa mesta delavcev.

Člani „American Federation of Labor“ nameravajo pristopiti k „Amalgamated Association“. Pristopili bodo namreč samo oni, ki delajo v trustovih tovarnah.

Ker mayor mesta McKeesport podpira štrajkarje, zagrozil mu je trust, da ga bode sodnim potom storil neškodljivim.

Cleveland, Ohio, 9. avg. Trust je ukazal za svoje tukajšnje skabe zgraditi dvonadstropno hišo. V njej bodo stanovali skabje „Crescent“ ploščarne. Večina skabov pride semkaj jutri v nedeljo.

V Newburgu bodo uprizarili splošni bojkot proti trustu. Tamošnji gostilničarji in hišni posestniki so sklenili, da ne bodo vzeli v svoja stanovanja skabov ter jim ne bodo prodajali živila.

Birmingham, Ala., 9. avg. Delavci jeklene obrti države Alabame so sklenili pošiljati štrajkujočim tovaršem vsaki mesec \$9000 podpore.

Unijska plača in zidanje cerkev.

Ker pri ziduju rimokatoliške sirotišnice v Fordham Heights, Bronx Borough, v New Yorku zaposleni delavci ne dobivajo unijske plače, je tajnik „Central Federated Union“, Bohm, nadškofa Corriganu pismeno opomnil in vprašal, čemu ne plačuje unijsko plačo. Toda do danes nadškof še ni odgovoril, najbrže vsled tega, ker zastopniki unije niso „prominentni“. Delavci, ki popravljajo newyorško škofjsko cerkev sv. Patrika, dobivajo tudi unijsko plačo. Unijski odborniki so po 2. urni seji sklenili, da bodo odposlali k nadškofu odbor, kateri mora od škofa odločno zahtevati, da dobe delavci v nadalje unijsko plačo.

Štrajk newyorških krojačev.

Štrajk tukajšnjih krojačev še vedno ni končan, vendar je pa nad polovico trdk že pripoznalo unijo. Razne newyorške krojaške trdke so v novejšem času jele svoje delo v Philadelphijo pošiljati.

Po osmih tednih zmagali.

Wilkesbarre, Pa., 8. avg. Delavke Menzijeve tovarne umetnih vzenin so osem tednov štrajkale, ker jim gospodar ni hotel povečati plačo. „Central Labor Union“ je danes med odborom delavk in tovarnarjem posredovala ter izposlovala štrajkujočim delavkam 25 odstotno povzvišanje plače. S tem je štrajk končan.

Štrajk pobrežnih delavcev v San Francisco.

San Francisco, Cal., 8. avgusta. Štrajk pobrežnih in ostalih delav-

cev tukajšnje tuke vedno narašča. Sedaj so tudi kurilci pričeli štrajkati, kar je posestnika parnikov neljubo iznenadilo. V zalivu je 110 parobrodov vsidranih, vsi so naloženi večinoma s žitom, toda nihče neče skladati tovor. Tudi žitni elevatorji so do vrha napolnjeni s žitom. Farmerji, ki ne vejo kam s svojim žitom, bodo vsled štrajka imeli mnogo škode.

Danes so pričeli tudi cestni delavci štrajkati, ulice postajajo vedno bolj nesnažne.

San Francisco, 9. avg. Štrajkarjem se je pridružilo danes 750 parobrodskih kuharjev in stewardov Parobrodi tukajšnjih „Oceanic Steamship Co.“ „Oregon Railway & Navigation Co.“ ter oni „Pacific Coast Steamship Co.“ so ostali brez možva.

Učenci „Union Iron Works“, ki se uče v tovarnah za stroje, so danes delo ostavili. Sedaj dela le še 25 učencev.

Surovosti tovarnarjev v Floridi.

Unija delavcev tovarn za smotke „La Resistencia“ v Tampa, Fla. vprizorila je štrajk. Tovarnarji so sklenili štrajk končati, naj stan kar hoče. V to svrhu so ustanovili odbor, kateri sestoji iz 100 mož, katerim so pridelali še takozvani pododbor dvajsetih mož. Tako ustanovljena četa združila se je s floridskimi roparji, kateri so minoli ponedeljek vjeli 11 članov unije, ki so se vračali od seje. Na to so jih odvedli na pripravljeno jadranko in jim naznanili, da jih bodo odvedli v centralno ali pa v južno Ameriko ter jim zajedno zapretili, da se ne smejo v Florido več vrniti, ker v tem slučaju se jim bodo slabše godilo. Jadranka je na to odplula proti jugu in nesrečniki so sedaj najbrže že v centralni Ameriki. Med vjetimi so blaginčar „Resistencije“, urednik družbenega glasila in par najboljših govornikov. Tajnika unije, kateri hrani \$32 000 unijskega denarja, niso vjeli. Štrajkarji so doposlali McKinleyu protest.

Morgan hoče vse imeti.

Chicago, Ill., 7. avg. Trditve, da namerava J. P. Morgan pokupiti še ostale premogetve rove, so resnične. Kapital n vega ogromnega podjetja znaša 300 milijonov dolarjev. Nakup premogetvih rovo v Indiani se je nekoliko zavlekel, ker se neodvisni posestniki gledé cene z Morganom niso mogli takoj sporazumeti. Konečno jim je Morgan ponudil 15 milijonov dolarjev in objednem zagrozil, da jim bode, ako sedaj svojih rovo ne prodajo, napravil toliko škode, da bodo prisiljeni prodati svoje rove za vsako ceno.

Buffalo, N. Y., 7. avg. J. Pierpont Morgan namerava kupiti vsopolne železnice med Buffalo, Tonawanda, Niagara Falls in Lockportom.

Kača vbežala.

Toledo, O., 8. avg. Prebivalci istočne strani mesta marljivo iščejo veliko kačo, ktera je v spremstvu dveh manjših všla tukajšnjemu „fakirju“ Bowserju. Mli kači so našli v miznici v sosedovem stanovanovanju, dočim je bosa constritor brez sledu zginola.

Mrs. Nation bode kmalu prosta.

Topeka, Kansas, 8. avg. Gospa Carrie Nation, ki že 14 dni „sedi“ bode kmalu zadobila prostost. Gospa dr. Harding, blaginčarka glavnice „odrešenja“, je dosedaj nabrala \$78, razen tega je še neki dobrotnik poslal \$50 za gospo Nation, tako da za rešitev slavne protialkoholke le še \$12 manjka. Ona mora namreč plačati \$148, od katerih \$8 je že „odsedela“.

Nesreče.

Razstrelba nafte.

Na vogalu 32. ulice in 6. Ave. v New Yorku pripetila se je dne 9. t. m. razstrelba nafte. Tu je stalo namreč šest sodov nafte, ktero rabijo za napolnjevanje strojev pri popraviljanju asfaltnege tlaka. Dva delavca sta imenovani stroj napolnjevala in pri tem razlila par galon nafte, ktera je tekla proti drugemu stroju, v katerem je nafta že gorela. Kakor hitro je dosegla stroj, se je vnela in vžgala prvi sod, kateri se je takoj razletel. Nastal je na ulici velik požar, katerega plamen je švigal 100 čevljev visoko. K sreči so ostali sodje niso vneli. Gasilci so bili takoj na licu mesta in so preprečili nadaljno nesrečo. Ponesrečeni ni nihče.

Ekspresni vlak ponesrečil.

Leroy, N. Y., 9. avg. Naj hitrejši vlak „Lehigh Valley“ železnice, kateri ostavi popoldne Buffalo ter bode proti New Yorku, skočil je danes popoldne pri Leroy raz tira in se popolnoma zdrobil. Zadnja tva vozova sta padla čez nasip in sticala v globoke jame. Devet voznikov je nevarno ranjenih, dva smrtno. Zdravniki mesteca Leroy so prišli takoj na lice mesta. Zdravni pojniki so rešilnemu močvru pomagali razkopavati razvaline, pod kterimi je bilo več oseb. O vzroku nesreče še ni znano, najbrže je bil tir poškodovan.

Petdeset ranjenih.

Union City, Ind., 7. avgusta. Iz Daytona semkaj vozeči večerni sobotni vlak je blizu tukajšnje postaje zadet s tovornim vlakom. Petdeset oseb je deloma težko, deloma lahko ranjenih. Vzrok nesreče je napačno postavljeno izogibalšče.

Povodenj v Virginiji.

Richmond, Va., 8. avg. Minoli zorek po noči je vsled deževja nastala v jugozapadni Virginiji povodenj. Škoda je velikanska. Promet na Norfolk in Western železnici je zastavljen. Popraviljanje na železnični progi so takoj pričeli.

Obrt v Floridi.

Washington, D. C., 7. avgusta. Izvestja o obrti države Florida objavljajo, da je sedaj v državi 2114 obrtnih zavodov, katerih prometna glavica znaša \$34.473.997. Leta 1890 je bilo v Floridi le 805 tovarn s prometno glavico \$11.110.304. V tovarnah je v minoletem letu delalo 37.094 delavcev, dočim so leta 1890 le 13.119 delavcev nasteli. Delavci so zaslužili lansko leto \$11.357.367. Vrednost izdelanega blaga dosega \$33.189.894.

Pravo je zadel.

Mnogo resnice v malo besedah je pravilno izrekel g. Jos. Andriik, 606 May St., Marshalltown, Ia., ko je isal sledeče: „Trinerjevo ameriškansko grenko vino je, — to zavajno pripoznavam, — pozitivno zdravno zdravilo, ktero me je hitro zdravilo vseh bolečin, popolnoma krepčalo in mi dalo zaželjeno poživljanje.“ — G. Andriik je trpel na sedelnih bolečinah, proti kterim je Trinerjevo grenko vino pripoznavno najboljšo zdravilo, predpisano od izurjenih zdravnikov, kakor tudi apram vsem drugim neprilikam, kteri le v ledi. Je pa tudi najboljši ek proti vsem takozvanim poletnim boleznim, prouzročanim od hude ročine, nagle premembe zraka, urzihih pijač, nezrelega sadja in nepravilne hrane. Pomaga prebavljati, urejuje jetra, čisti kri in pospešuje spanje.

Pravno in gotovo delujoče vino izdeluje samo Jos. Triner, 799 So. Ashland Ave., Chicago, Ill., in nihče drugi. — Vsa druga „grenka vina“ so ničvredna ponarejanja zato nikar ne kupujte v lekarnah, družini, kakor garantirano Trinerjevo pravo ljudsko zdravilo, ktero bi moralo biti v vsaki hiši.

